

[Axel Sørensen.]

skulle komme til at erhverve en beholdning af egne aktier, der overstiger 10 pct. af aktiekapitalen, skal det inden to år afhænde eller annullere disse.

Vi kan som sagt tiltræde disse bestemmelser, fordi vi mener, de har deres berettigelse.

De udtalelser, det ærede medlem hr. Holger Eriksen kom med, var ikke særlig optimistiske, og jeg kan ikke give tilslutning til hans udtalelser vedrørende de ønsker, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har fremsat. Vi kan derimod fra det radikale venstres side gå ind for det foreliggende lovforslag, fordi det er en imødekommenhed, samtidig med at det forhindrer, at enkelte aktionærer kan opkøbe majoriteten af aktierne i et aktieselskab og derved drive det ensidigt.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale det foreliggende lovforslag.

Kai Moltke: Jeg kan også fra socialistisk folkepartis side tilsige en velvillig behandling. Men jeg tror samtidig, man må fastslå, at der hermed forsøges noget, som man ikke kan gennemføre eller i hvert fald ikke kan gennemføre i ret lang tid, før vi kommer i konflikt med de principper for fællesmarkedet, der her er tale om. Den højtærede handelsminister siger tydeligt nok, at i det øjeblik vi er i et fællesmarked, er der ingen grænser for kapitalbevægelsernes frihed; så vil der ske ganske anderledes fundamentale ændringer i aktieselskabsloven, og så er vi i virkeligheden ude af stand til at kontrollere opkøb af aktier og obligationer, sådan som vi har haft mulighed for efter den hittidige lovgivning. Svagheden ligger overhovedet i, at her tager man et enkelt led ud. Vi har en kommission siddende til almindelig behandling af loven, og vi ved ikke, hvordan det i løbet af et års tid vil ligge med hensyn til mulighederne for en aktieselskabslovgivning. Dette tror jeg man i høj grad må tage med i betragtning, når man ser på værdien af dette lovforslag.

Den anden side af sagen er, at jeg ligesom det ærede medlem hr. Holger Eriksen stiller mig noget skeptisk over for, hvor langt man når ved at lade aktieselskaberne selv og deres bestyrelser gennem eventuelle ved-

tægtsændringer tage forholdene i deres egen hånd og udøve kontrollen på disse felter. Jeg tror, at det under udvalgsbehandlingen ville være meget klogt også at tage de noget videregående forslag, som er stillet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, med ind i drøftelserne. For ufarlig er situationen ikke, men den har vel en dobbelt side, når vi ser på, hvad der foregår ude i verden. Den ene side er overrumplingen fra udenlandske konkurrerende selskaber med mere eller mindre hemmelige opkøb af aktier. Men det er jo ikke alene det, at man sætter opkøb i gang; mange gange ligger det således, at et firma, der står svagt, stilles over for et ultimatum: enten kapitalsammensmeltning, monopol sammen med os, eller også en konkurrence, som slår jer ned. Det er den udviklingens lov, som nu engang præger de store selskaber, og jeg tror, at selskabernes bestyrelser selv gennem vedtægtsændringer i en række tilfælde vil vise sig at være temmelig magtesløse, hvis en sådan magtpolitik på det økonomiske område sætter ind.

Der er imidlertid en fare til, når der er tale om for stor koncentration på enkelte hænder inden for de enkelte aktieselskaber. Vi behøver blot at se på de sidste måneders udvikling i et land som England, hvor man siger, at de store markeder medfører en stærkt koncentreret produktion. Vi kan blot se på et firma som det engelske aktieselskab Imperial Chemical Industri's forsøg på at opluge den anden store kunstfiberkoncern, Courtauld, hvor hundreder af millioner bliver sat på spil. Formålet ved en sådan monopoldannelse er at kunne ruste sig til at imødegå vanskelighederne udefra. Jeg tror, at man i udvalget må tage også denne side af sagen op.

Endelig giver forslaget bestyrelserne en vis ret til at følge med i, hvad der sker på kapitalmarkedet i form af støtteopkøb, og det vil vel også være ønskeligt, om man mere årvågent fra samfundets og statsmagts side i det mindste skaffede sig den fornødne og rettidige indsigt i disse ting.

Med disse skeptiske bemærkninger skal jeg ligesom de øvrige ordførere give tilsagn om vort partis medvirken ved en saglig behandling i udvalget af de tekniske spørgsmål med ønsket om, at også andre momenter bringes ind i diskussionen.